

PÁZMÁNY

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

Pszichológiai Intézet

Intézményi azonosító: FI79633
1088 Budapest, Mikszáth tér 1.

<i>A tantárgy címe:</i> A személyiség biológiai, tanuláselméleti és kognitív alapjai	<i>A tantárgy kódja:</i> BBNPS18000-1; BBNPS18000-2 BBNPS18000-6; BBNPS18000-7 BBNPS18000-8; BBNPS18000-9	<i>Félév:</i> 2024/25/1
<i>Tantárgy típusa:</i> Gyakorlat	<i>Óraszám:</i> heti 2	<i>Kreditek száma:</i> 2
<i>Oktató neve:</i> ALMÁSI ZITA		

TANTÁRGY CÉLJA

A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék személyiséglélektani fogalomalkotás és mérés alapvető problémáit, valamint a tematikában szereplő mérőeszközök elméleti hátterét, pszichometriai mutatóit, alkalmazási lehetőségeit.

KURZUSTEMATIKA / TANTÁRGY LEÍRÁSA

- 1) A személyiséglélektani fogalomalkotás problémái
- 2) A teszthasználat jogi- és etikai aspektusai, a tesztfelvétel körülményei
- 3) A mérés problémája a személyiséglélektanban (STAI, RSES)
- 4) Eysenck-féle személyiség kérdőívek (EPQ és JEPQ)
- 5) Biológiai háttérű kérdőívek: BIS-BAS, SPSRQ
- 6) Első ZH – Zh az első öt anyag alapján
- 7) A Big Five koncepció: a Caprara-féle BFQ és a NEO-PI-R kérdőív
- 8) Élménykeresés (SSS)
- 9) Az alternatív Big Five koncepció
- 10) A Kaliforniai Pszichológiai Kérdőív
- 11) Cloninger TCI kérdőíve
- 12) Második ZH (Egész órás ZH a teljes félév anyagából)

PÁZMÁNY

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

Pszichológiai Intézet

Intézményi azonosító: FI79633
1088 Budapest, Mikszáth tér 1.

SZÁMONKÉRÉS (ÉRTÉKELÉS, KÖVETELMÉNYEK)

1. A kurzuson való aktív jelenlét (max. hiányzás 3 óra), a gyakorlaton megbeszélésre kerülő kérdőívek előzetes otthoni kitöltése. Enélkül hiányzás kerül adminisztrálásra a jelenlét ellenére;
2. Két ZH sikeres (60% feletti) megírása a kurzuson elhangzottak és a szakirodalom alapján;
3. A félév elején megbeszélt gyakorlati feladatok teljesítése az előzetesen megbeszélt elvárásoknak megfelelően.

KÖTELEZŐ IRODALOM

- Andó, B. Kökönyei, Gy., Paksi, B., Farkas J., Rózsa S., Demetrovics Zs. (2009) A 7 Tételes Szenzoros Élménykeresés Kérdőív (SSS-7-HU) bemutatása. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika* 10, 139-152.
- Carver, C. – White, T. (1994) Behavioral Inhibition, Behavioral Activation, and Affective Responses to Impending Reward and Punishment: The BIS/BAS Scales. *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol. 67, No. 2. 319-333
- Domino, G. – Domino, M. (2006) *Psychological Testing: An Introduction*. Cambridge University Press. Part One. Basic Issues. Ethical Standards 9-12.
- Eysenck, S. B. G. – Kámánchey, M. – Kozéki, B.: Magyar és angol iskolás korú gyerekek összehasonlító vizsgálata: a JEPQ magyar változata. *Pszichológia*. 1981. (1) 2. 213-241.
- Karczag J.: Kérdőív és skálamódszerek a pszichodiagnosztikai gyakorlatban. In *Pszichodiagnosztikai Vademecum*. I/1.145-159. oldal

PÁZMÁNY

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti és Társadalomtudományi Kar

Pszichológiai Intézet

Intézményi azonosító: FI79633
1088 Budapest, Mikszáth tér 1.

- Kállai J.- Rózsa S. – Kerekes Zs. – Hargitai R. – Osváth A. (2009) A temperamentum alapidimenziójának egyik mérőeszközével, a büntetés- és jutalomérzékenység kérdőívvel (SPSRQ) szerzett hazai tapasztalatok. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika* 10. 2, 153-172.
- Kun, Á. (1999) Van-e általános érvényű személyiségtaxonómia? Az ötfaktoros személyiségmodell. *Alkalmazott Pszichológia* 1999. (1) 2. 61-73.
- Kulcsár Zs. Szenzoros élménykeresés. *Pszichológia*. 1983. (3) 1. 69-85.
- Matolcsi Á.: Az EPQ felnőtt változatának hazai adaptációja. *Pszichológia*. 1984. (4) 2. 231-240.
- Mirnics Zs. (2006) A személyiség építőkövei. *Bölcsész konzorcium*, 104-107, 114-125, 138-141.
- MPT (2016) A pszichológiai teszthasználat irányelvei.
http://mpt.hu/wp-content/uploads/2014/10/Teszthaszn%C3%A1lati_Ir%C3%A1nyelvek_2015_december.pdf
- Oláh A. (1985) A Kaliforniai Pszichológiai Kérdőív Tesztkönyve (Munkalélektani Koordináló Tanács kiadványa)
- Osváth A. A személyiség pszichobiológiai modelljének és Cloninger Temperamentum és Karakter kérdőívének bemutatása. In Kállai J. – Kézdi B. (szerk.) (2003) *Új távlatok a klinikai pszichológiában*. 161-180.
- Rózsa S. – Nagybányai O. – Oláh A. (2006) A pszichológiai mérés alapjai. *Bölcsész konzorcium*, 25-55, 55-67, 103-117, 117-125, 230-241.
- Rózsa S. – Kállai J. – Osváth A.– Bánki M. Cs. (2005): *Temperamentum és karakter: Cloninger pszichobiológiai modellje. A Cloninger-féle Temperamentum és Karakter Kérdőív felhasználói kézikönyve*. Medicina Könyvkiadó

PÁZMÁNY

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

Pszichológiai Intézet

Intézményi azonosító: FI79633
1088 Budapest, Mikszáth tér 1.

- Rózsa S. – Nagy J. – Kő N. (1997) Rekonstruálható-e a Big Five a hazai mintán? A Caprara-féle „Big Five Kérdőív” (BFQ) felnőtt változatának hazai adaptációja és nemzetközi összehasonlító elemzése. ELTE, Pszichológiai Intézet, Kézirat
- Sallay V. – Martos T. – Földváry M. – Szabó T. – Ittész A. (2014) A Rosenberg Önértékelés Skála (RSES-H): alternatív fordítás, strukturális invariancia és validitás. In Mentálhigiéné és Pszichoszomatika 15(3), 259–275.
- Sipos K. – Sipos, M. – Spielberger: A STAI magyar változata. In Pszichodiagnosztikai Vademecum. I/2. 123-135. oldal
- SSS-skála In Szakács F. (szerk.) Személyiséglélektani szöveggyűjtemény. IV/3. A személyiségdimenziók mérése. 6. számú függelék. 731.
- Szokolszky Á. (2004) A korrelációs stratégia. In Kutatómunka a pszichológiában. Metodológia, módszerek, gyakorlat. 271-385. Osiris Kiadó, Budapest
- Zuckerman, M., Kuhlman, D. M., Thornquist, M., Kiers, H. (1991). Five (or three) robust questionnaire scale factors of personality without of culture. Personality and Individual Differences, 12, 929-941.

AJÁNLOTT IRODALOM

-